

MATERIAŁY DO AWIFAUNY ŚLĄSKA

CONTRIBUTION TO SILESIAN AVIFAUNA

PIERWSZE STWIERDZENIE CZAPLI ŻŁOTAWEJ *BUBULCUS IBIS* NA ŚLĄSKU

20 VIII 2000 zobaczyłem przelatującą nade mną małą, białą czaplę. Jej rozmiary podobne były do kręcących się obok śmieszek, ale skrzydła miała nieco krótsze, szersze i tępo zakończone. Szyja zgięta, nogi całe czarne, wyraźnie mniej wystające poza obręb ogona niż u dużych czapli.

Dwa dni później, w tej samej okolicy, obserwując liczne czaple białe *Egretta alba* żerujące na płytkim, mocno zarośniętym manna i oczeretem, z wystającymi z wody pływaczami stawie spostrzegłem nadlatującą małą, białą czapelkę, która usiadła na wynurzoną z wody półwyspie, nieopodal czapli białych i siwych. U kroczącej po półwyspie czapelki widać było całe czarne, łącznie ze stopami, nogi. Była ona więcej niż o połowę mniejsza od czapli białej. Zauważalne były proporcjonalnie krótsze nogi, a dziób był również krótszy, ale nieco grubszy niż u dużych czapel. Z daleka dziób wyglądał na jednolicie ciemny, ale z bliskiej odległości koniec okazał się ciemny, stopniowo rozjaśniający się ku nasadzie do szarozółtego. Grzbiet i wierzch skrzydeł były czysto białe, a w okolicy czołowej jasnordzawy nalo.

Moje wątpliwości co do prawidłowego oznaczenia gatunku budziło ubarwienie dzioba, który według większości podręczników powinien być żółty. Zdaniem Komisji Faunistycznej SO PTZool. niektóre młodociane osobniki mogą mieć dziób jak u obserwowanego przeze mnie ptaka. Obydwu obserwacji dokonano w pobliżu wsi Sławoszowice, w kompleksie stawowym Stawno k. Milicza (woj. dolnośląskie).

Obserwacja ta uzyskała akceptację Komisji Faunistycznej. Jest to pierwsze stwierdzenie czapli złotawej na Śląsku i piąte w Polsce (Komisja Faunistyczna 2001). Pierwszej obserwacji w kraju dokonano w roku 1994 na stawach koło Zatora (Bettleja 1996). Obecnie najbliższe lęgowiska tej czapli znajdują się w Rumunii (BirdLife International/EBCC 2000) i w Serbii (Hagemeijer i Blair 1997). Jej liczebność w Europie stale rośnie i w wielu krajach (np. w Niemczech, na Węgrzech) corocznie obserwuje się ją w se-

zonie łęgowym (Anonymus 1999; Berndt i in. 2001). Także w Polsce stwierdzono ją już dwukrotnie w okresie łęgowym na terenie rezerwatu Słońsk (Komisja Faunistyczna 1997, 2000).

LITEARTURA

- Anonymus 1999. Western Palearctic news. *Birding World* 12: 225-230.
- BirdLife International/European Bird Census Council 2000. European bird populations: estimates and trends. Cambridge.
- Berndt R. K., Bruns H. A., Koop B. 2001. Ornitologischer Jahresbericht für Schleswig-Holstein 1998. *Corax* 18: 241-279.
- Betleja J. 1996. Pierwsze stwierdzenie czapli złotawej w Polsce. *Not. Orn.* 37: 141-142.
- Hagemeijer W. J. M., Blair M. J. 1997. The EBCC atlas of European breeding birds. Their distribution and abundance. Londyn.
- Komisja Faunistyczna 1997. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1996. *Not. Orn.* 38: 291-311.
- Komisja Faunistyczna 2000. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1999. *Not. Orn.* 41: 293-315.
- Komisja Faunistyczna 2001. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2000. *Not. Orn.* 42: 193-214.

The first record of the Cattle Egret *Bubulcus ibis* in Silesia

On 20th and 22nd August 2000, one juvenile bird was observed on fishponds Stawno (Lower Silesia Province). The observation has been accepted by the Avifaunistic Commission as the fifth record for Poland.

Józef Witkowski